

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Megalakult az új francia kormány

Francois-Marsal a miniszterelnök — Az új kabinet bukása eselén Millerand is lemond

— Az Estilap eredeti távirata —

Millerand elnök felajánlotta a kormányalakítást Steeg algiri kormányzónak, aki a megbízást visszautasította. Az újságíróknak kijelentette, hogy semmi oka nincs algiri örhélyét elhagyni.

Az elnök hosszas kihallgatáson fogadta Francois-Marsalt, a Poincare kabinet pénzügyminiszterét, aki az Elyseében rá várakozó laptudósítónak kijelentette, hogy a köztársaság elnöke

megbizta, hogy alakítsa a kabinetet, s ő a megbízást elfogadta.

Francois-Marsal kijelentette még, hogy az elnök üzenetét a kamara és a szenátus közösen fogadja el.

Az új miniszterelnök a pénzügyvilághól lépett az aktív pályára. A párisi bankélet egyik vezető egyénisége volt a többiek között az Union Parisienne igazgatója. Két ízben volt pénzügyminiszter: 1920-ban Millerand kabinetjében és Poincare legutóbbi kormányában. Marsal a szenátusnak.

Az Elyseéből való távozás után a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a kabinetjének megalakítása után előterjesztendő üzenet

nem a köztársasági elnök lemondó nyilatkozata lesz,

hanem az elnök magatartásának magyarázatát fogja tartalmazni. Természetes, hogy Millerand és Poincare egykori munkatársának kabinetje többé-kevésbé a jobboldal és a közép miniszteriuma lesz, amennyiben a baloldali blokk emberei aligha vállalnak tárcát ebben a kormányban.

Az új kormány

ma, kedden délután mutatkozik be

az elnök üzenetével és rövid kormánynyilatkozattal. Politikai körökben egész bizonyossággal számítanak rá, hogy a kamarában

igen heves, de nem hosszú vita után a kormány megbukhat.

Erre Marsal átnyújtja lemondását Millerandnak — és általános vélemény szerint — e kísérlet után

az elnök maga is lemond és ezzel teljesíti a pártok alkotmányos és természetes kívánságát.

Az új kormány tagjai

Párisi távirat jelenti: Marsal már megalakította kabinetjét a jobboldal és centrum embereiből Poincaré segítségével. Az új kormány a következőképpen alakult meg:

Elnök és pénzügy: Marsal.
Igazságügy: Ratier.
Külgügy: Lefevre du Prev.
Hadügy: Maginot.
Belügy: de Selves.
Tengerészet: Perry.
Gyarmatügy: Fabry.
Közmunkaügy: Le Troquer.
Földművelésügy: Capus.
Közülatásügy: Landry.
Kereskedelem: Flandiu.
Munkaügyi: Jourdin.

A kormány tagjai az Elyseben

ben minisztertanácsra ültek össze s felolvasták az elnöknek a kamarához intézendő üzenetét, mit a kormány tagjai helyesleltek. A kamara vasárnap délután ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az általános szavazás alkalmával megnyilvánult népi akarat respektálását biztosítani fogja.

A kamara mai ülésén megalakult a külügyi bizottság, amelylyel a baloldali blokk Millerand ellen akar felvonulni. A bizottság Julius Elsejével megvonja a hitelt a kormánytól. A bizottság 44 helyéből 37 jutott a baloldalaknak. Elnökké Herriotot választották meg.

Uruguay lett a futballjáték világbajnoka

3:0-ra nyerte meg a döntő mérkőzést Svájccal szemben

— Az Estilap eredeti távirata —

A párisi olimpiai játékok labdarúgó mérkőzéseinek döntő csatája hétfőn délután zajlott le a Colombes-stadionban. Uruguay és Svájc vívták egymás ellen az utolsó harcot, amely — mint azt a sport egész világa várta — Uruguay győzelmével végződött. A svájciakat 3:0-ra verte meg a délamerikai csapat, s ezzel a futballjáték világbajnokságát magához ragadta. A svájciak így a második helyre kerültek, míg a harmadik hely a svédeké lett, akik ugyancsak vasárnap Hollandiával szemben 2:1 arányban győztek.

A svédek győzelmével Hollandia, amely Romániával szemben győzelmet aratott, kiesett a futballbajnokság első három helyezettje közül.

Az Uruguay—svájci mérkőzés iránt olyan óriási volt az érdeklődés, hogy a colombesi stadion

zsúfolásig megtelt. Közel félmillió ember szorongott a hatalmas sporttéren. Az uruguayi csapatot lelkes ováció fogadta. A délame-

Uruguay-láz Párisban

Hogy győzték le a délamerikaiak a hollandusokat

A párisi hölgyek újdonságra vágyó izlése a világbajnokság felé törtető uruguayakban gyönyörködik. Igaz, hogy jökepi fiúk. Fiatalok. Tüzesek, hevesek. Az arcukon van valami napbarnított vonás. A spanyol vér nyomja. De a szerencséjük se az utolsó! Intelligens, villogó szemű, ragyogó fehér fogú izmos fiúk. Amikor pedig a jobb fedezet nélkül helyén buzdólkodik, a párisi lányok látszóvelei mind feléjük fordulnak. És Andrade tudja, hogy a hölgyek kedvence. Játsszik, mókázik, szebbnél-szebb mutatványokkal és szinte már cirkuszba való pózokkal hálálja meg a tapsok és virágok özönét. Kijár neki ezekből is bőven.

Mert Uruguay a díjat Páris-

rikaiak már a játék kezdetén hatalmas iramot diktáltak. A rokonos svájciak mindössze annyit értek el velük szemben, hogy időnként rövid támadást kezdhettek. Az első félidőben két lefutás az uruguayi védelem megtört, míg a félidő közepén az amerikai jobbszélső lefutását gól követte a svájci kapuban. Röviddel rá újabb amerikai támadást veszélyes helyzetben kivédett a svájci kapus.

A második félidőben végleg összeroppant a svájci csapat. Csak védelemre szorítkozott, de így sem tudta megakadályozni a világbajnok csapat fölényes győzelmét, amely még újabb két góllal nyilvánult.

Ha végignézzük az eddigi huszonegy mérkőzést (Olaszország-Spanyolország 1:0, Csehszlovákia-Törökország 5:2, Svájc-Litvánia 9:0, Amerikai Egyesült Államok-Esztország 1:0, Uruguay-Szerbia 7:0, Magyarország-Lengyelország 5:0, Franciaország-Lettország 7:0, Hollandia-Románia 6:0, Svájc-Csehszlovákia 1:1, Írország-Bulgária 1:0, Egyiptom-Magyarország 3:0, Uruguay-Amerika E. Á. 3:0, Olaszország-Luxemburg 2:0, Svédország-Belgium 8:1, Svájc-Csehszlovákia 1:0, Uruguay-Hollandia 2:1, Uruguay-Svájc 3:0, Svédország-Hollandia 2:1), azt látjuk, hogy a győzelem nem mindig a tudás, hanem a szerencse eredménye is volt. Példá erre a spanyolok és belgák esete. Ha a döntőbe jutott két szerencsés félt nézzük, azt látjuk, hogy Uruguay rugott 20 és kapott 2 gólt, míg Svájcnak 18:3 a gólaránya.

ban. Argenteuil nyüzsgő a látogatóktól. Riporterek, fényképeszek, öregek, fiatalok — leginkább a gyengébb nembeliek — adják egymásnak a kilincset. Mindenki akar valami emléket tölük. Az üzletek kirakataiban nem ritka a kékeskék, aranyaspos uruguayi kis zászló. A Hollandia-Uruguay mérkőzés — amelyről szombaton számolt már be az Estilap — is nagy szerepe volt ennek a zászlónak. Scaroné és Petrone, a két amerikai csatár ugyanis amikor az uruguayi csapat élén befutottak a pályára, a francia és a napos zászló volt a kezükben. A francia közönség tombolt. Örjöngött. Azután futkároztak, hajlongtak a pályán. Így köszönték meg a

fogadtatást. Émelyítően szinpadias, mesterkelt jelenet volt. De hát ez kell Párisban.

Sokakat jóleső káröröm fogott el, amikor a hollandus Pyl középcsatár könnyen védhető labdája begurult az elbizakodott Mazah kapujába. Alig hangzott fel a taps. Párisban az uruguayi-láz miatt még az idegenek is mérséklék érzelmenyilvánításukat. A féldió Hollandia győzelmét jelentette. Szünet után az amerikaiak belefeküdtek a játékba. Az elegáns, kedves világfiakhoz cseppet sem áll jól a durvaság. Mert ezzel akarták megfőrní a derék hollandusokat. Nagygyedóra mulva a jobbszélsőjük lezuhant, a hollandus kezéből kiesett a pergő labda, amit Oca balösszekötő a kapuba vágott. A nézők fellelékeztek. A kedvencek kiegyenlítették. A durvaság tehát eredményre vezetett. Valószínű franciá bíró arcán is meglátszott a gól hatása. A 35-ik percben egy sarokrugás után a bíró 11-est ítelt. Nyugodt lélekkel: igazságtalanul. Petrone középcsatár igazságtalan — vagy kétes — tizenegyesel szerezte meg az uruguayiak a 2:1 arányú győzelmet.

DORIAN-Filmszínház

Ma kedden

Az

arany

Társadalmi dráma 7 felvonásban.

Az előadások hétköznap 6 és 9 órakor, szombaton, vasárnap és ünnepnap 3, 6 és 9 órakor kezdődnek.

HIREK

Magyar művészek kormányfőtanácsosok

— Budapesti tudósítónk távirata —

Horthy kormányzó Zala György szobrászt, Karlovsky Bertalan festőművészt, Horvay János szobrászt, Ambrus Zoltán író, Kerner István operaházi főzeneigazgatót, Dohnányi Ernő zongoraművészt kormányfőtanácsosokká nevezte ki.

* Eljegyzés. Somogyi Juliskát Érmihályfalva eljegyezte ifj. Nagy Lajos. (Minden külön értesítés helyett.)

Ujvári Miklós és Tomola Ancy Budapest, jegyesek.

Miért csaptak el negyvenhét magyar vámtisztet

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: A közel-múltban negyvenhét vámtisztviselő ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak megvesztegetés, hivatali szolgálati szabályzat megsértése és egyéb visszaélések címen. A negyvenhét tisztviselő közül többek ügyében most hoztak íté-

letet és őket hivatalvesztésre ítélték. Ujabb hírek szerint a magyar pénzügyminiszterium külön feljelentést is tesz a megvesztegethető vámtisztviselők ellen nemzeti renomé rontása címen, s nem eégszik meg azzal, hogy hivatalukból elcsapta őket.

Magyarország és a kisantant a Népszövetség előtt

— Az Estilap eredeti távirata —

A június tizedikén összeülő Népszövetségi tanács több Magyarországot érintő kérdés foglalkoztat. E kérdések első pontja Smith jelentése, amelyre nézve a Népszövetség meg fogja alapítani, hogy Magyarország eddig eleget tett-e a külföldi kölcsön felvételéhez szükséges előfeltételeknek. A második pont a legyőzött államok katonai ellen-

őrzésének kérdésével foglalkozik. A harmadik pont, amelyet a magyar kormány kérésére tűztek napirendre, a kisantanttal szemben, helyesebben azoknak államaival létesített vegyes döntőbíróóságok elnökeinek kijelölése, amelyek eddig elnökök híján nem fejtették ki érdemleges működést.

* Salamon Béla Váradon. Salamon Béla, a budapesti Teréz-köruti szinpad igazgatója, Budapest legnépszerűbb komikusa, rokonai látogatására néhány heti tartózkodásra Nagyváradra érkezett. Az ötletes művészt megérkezésének hírére több helyről fényes fellépési ajánlattal keresték fel. Előreláthatólag néhány estén át Váradon fel is fog lépni.

* A szakszervezetek összválasztmányi ülése. Ma június 10-én este fél 8 órakor a munkásszakszervezetek összevezetősége a munkás otthon felépítése ügyében ülést tart. Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 24 szám alatt. Szakszervezeti Tanács

* Férfiszabó iparosok gyűlése. F. hó 10-én, azaz kedden este 8 órakor az Ipartestület helyiségében a férfiszabó iparosok, kik munkásokat foglalkoztatnak gyűlést tartanak, melyen való megjelenésre az érdekelt munkaadókat tisztelettel meghívja az Ipartestület elnöksége.

* Kegyelet a Sas alatt.

* A LEGJOBB DETEKTIV-REGÉ-

NYEK: Leblanc, Doyle, Elvestad, Heller könyvei: Hegedüs Kölcsekönnyvtréből olvashatja.

* Kártyarazzia a kávéházakban. Tegnap délután egészen váratlanul kártyarazziát rendezett a rendőrség a Bémertér kávéházai-ban. Radulescu bukaresti pénzügyigazgatósági főtisztviselő végezte az ellenőrzést, aki egy detektiv kíséretében sorra járta az összes kávéházakat, hamis bélyegzésű kártyák után kutatva. A razzia során alig néhány tucat „gyanus” ócska kártyát találtak.

* A váradai állampolgárok... Az állampolgárságot összeíró iroda ma délelőtt gőzerővel folytatta munkáját. Az iroda referense mára 700 egyént idézett meg és a délelőtti órák alatt már több mint négyszázzal végzett is. Megbízható helyről nyert információk szerint az eddig összegyűjtött jegyzőkönyvek elbírálását legkésőbb csütörtökön kezdi meg dr Bucico Koriolán polgármester, illetően helyettese dr Vostinar János főjegyző. Az Estilap annak idején teljes pontossággal fog beszámolni a listára felvett egyenekről, ugyszintén közölni fogjuk azoknak a névsorát is, akiknek állampolgársága nem nyert megállapítást.

* Új hivatalos óra a pénzügyigazgatóságon. A pénzügyigazgatóságon Coroi Sándor pénzügyigazgató rendeletére a nyári hónapok alatt reggel 7-től déli 1-ig tartanak hivatalos órákat. A pénzügyigazgató rendelkezése úgy a publikum, mint a tisztviselőkar szempontjából igen üdvös és lényegesen megkönnyíti az adminisztrációt. Az új rendelkezés már életbe lépett.

Apollo mozgósínház

6 és 9 órakor.

Ma, kedden utoljára

A gyöngynyakék titka

Filmkaland 6 felvonásban.

Főszerepben: And. Egede Vissen és Albert Steinrück.

Atlantic nyári mozi

9 órakor.

Ma kedden

Madame Butterfly

(Pillangó kisasszony)

Puccini híres operája után 5 felvonásban.

Az opera eredeti zenéjével.

Főszereplő: MARY PICKFORD.

Ezt megelőzi egy egészen új kétfelvonásos vígjáték.

Műsor keretében „A csodaoculárium” is színre kerül.

* Várad Aladár új nótája Leány mellett, Csali el édes megjelent és kapható a Hegedüs hírlapiroda zenemű osztályában.

MOZI

* Az Apollo mozgósínházban ma kedden utoljára látható a Gyöngynyakék titka. Film-dráma. Főszerepben And. Egede Vissen és Albert Heinrich. Előadás kezdete 6 és 9 órakor.

* Az Atlantic nyárimoziban ma kedden Puccini híres operája a Madame Butterfly (Pillangó kisasszony) kerül vetítésre. Főszerepben Mary Pickford. A darabot a zenekar az eredeti zenével kíséri. Ezt megelőzi egy két felvonásos vígjáték. Műsor keretében kerül színre a Csoda okulárium.

* A Dorian filmszínházban ma kedden „Az arany” című 7 hatalmas felvonásból álló társadalmi dráma kerül színre, amely lebilincselő cselekményével és megkapó részleteivel valósággal elbűvöli a nézőket. Az előadások hétköznap 6 és 9 órakor, szombaton, vasárnap és ünnepnap 3, 6 és 9 órakor kezdődnek.

Igmándi kúrák otthon.

reggellizés előtt-él pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz a gyomor és belek működésének biztos és természetes szabályozója. (Sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is.)

Az Igmándi nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel.

Hosszu élet, jó kedély, munkakedv

szoros összefüggésben áll a zavartalan anyagcserével. — Emésztési hiányoknál

Kapható minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben

Mi van a magyar színházak játszási engedélyével

Érdekes nyilatkozatok az Estilapnak a legégetőbb művészkérdésekről

Ugy látszik minden színházi esztendő végén felüti fejét az a bizonytalanság, amely az erdélyi magyar színészet tengerengőjait felfokozza. Csak talán közvetve lehetne beszélni ennek kapcsán művész-szempontokról, mert hiszen első sorban arról van szó, hogy a színházi koncessziók késlekedése a színészek elhelyezkedését teszi labilissá. A múlt szezon elején — emlékeztet még — a váradi színház játszási engedélye körül még akkor is tisztázatlan volt a helyzet, amikor a város jóakarataiból megkezdődhetek az előadások. Ha nem történe, az idén is nehéz napok jönnek s ezért szerfelett aktuális már is a kérdés, — mi van a játszási engedélyekkel? Vége a szezonnak, a színészek szerződés után akarnak nézni, s még nyom sincs annak, kik lesznek Erdélyben magyar színházgatók. Természetes ilyenformán, hogy Nagyváradon a kérdés annál égetőbb, mert a váradi színház tavaly épen a zavaros helyzet közepett vesztette el legjobb erőit.

Legfrissebb információk szerint e hó végén kerül a sor döntésre azon az ankén, amelyet a kultuszminiszter jelenlétében Temesvárra, vagy Kolozsvárra terveznek.

Dr Janovics Jenő
a Színészegyesület elnöke,

akivel telefonon beszélünk, kijelentette, hogy minden lépést megtett arra nézve, hogy a koncessziók ügyében a legsürgősebben megtörténjen a döntés. A szombat este Nagyváradon vendégszerepelt Manolescut, aki különben a bukaresti színészszindikátus elnöke, megkérte volt, hogy írásbeli sürgetését személyesen juttassa el Valjeanuhoz, a színészeti ügyek vezérigazgatójához, s épen a színészek existenciális helyzetére hivatkozva, kérte a minisztérium mielőbbi döntését. — Nekünk igazgatóknak — mondta Janovics — nem kedvezőtlen, ha a döntés késik, mert a színészek bizonytalansága javunkra kamatozatható. Viszont ebből az immorális előnyből nem kérünk.

Isac Emil
művészeti felügyelő

Szombaton Váradon járt. Őt is megkérdeztük a koncessziók felől. — Én úgy tudom, — mondta az Estilap munkatársának, — hogy a játszási engedélyeket e hó végén kiadja a minisztérium. De hogy megvalósul-e ez, vagy csak terv marad, a bekövetkező tárgyalásoktól függ. Egyebekben — bármennyire odaadással végzem is hivatali teendőim, engem most sokkal inkább lefoglatl az új darabonak a sorsa. Mert bevallhatom, hogy a régi különbség nélkül való kultúrkoncesszió érdekében helyenvalóbbnak tartom, ha az író tulajdonát igyekszik most a maga feladatait végezni. Ezért fokozottabb energiával láttam munkálkodni. Ami a magyar-román művész-közeledést illeti igen örve-

de és jelek mutatkoznak. Több román darabot adtak elő sikerrel magyar színházakban, s nem újság, hogy Bukarestben nem egy magyar író darabja aratott osztatlan sikert. A kultuszminisztérium készséggel adott már is beutazási és játszási engedélyt Hegedűs Gyulának, Fedák Sárinak, Biller Irénnek, Rátka y Mártonnak, dr Székelyhidy Ferencnek. Budanovics Máriának és Halmay Tib-

bornak, hogy erdélyi magyar színházakban vendégjátsszanak. Természetes, hogy reciprocitást vár ezért, s örömmel könyvelte el Jean Athanasziu és Traján Grozavescu budapesti sikereit.

Egyebekben a speciálisan Nagyváradot érintő kérdésekben Marcus István a legmérvadóbb, aki a művészeti ügyeknek itteni inspektora.

Marcus István a magyar-román kultürközeledésről

Szerencsére — ugyancsak szombaton — visszaérkezett bukaresti utjáról Marcus István művészeti főfelügyelő, s így az Estilap munkatársának a legégetőbb kérdésekről vele is módjában állt beszélni. Marcus István nemcsak színházi, de sok más művészkérdésben is nyilatkozott, s szavaiból a megértésre és magyar-román kultürközeledésre való újabb hajlamosság megnyugtatóan csendül ki. A háttérmentén létesítendő állandó román társulat megszervezésének terve annyan is igen célirányos, mert ezzel megszűnnek azok a meglepetésszerű vendégjárások, amelyek a színházak műsorának állandó veszélyeztetői. Marcus István különben ezeket mondotta:

— A színházi koncessziók kérdésében a miniszter ur csak alapos bevizsgálás után fog dönteni, mert a koncessziók mai elosztása nem egészen felel meg a reális helyzetnek. Hogy a magyar színházak koncessziója kérdésében dűlőre juthassunk, a Romániában élő többi kisebbségek kulturigényeit is tanulmányozás tárgyává kell tennünk, azonkívül döntenünk kell abban a fontos kérdésben is, hogy a román kultúra számára milyen mértékben lehet tétet juttatni. E kérdések elintézése céljából a miniszter ur

június közepére Temesvárra, vagy Kolozsvárra összehívja az érdekelt városok képviselőit ankétra és az ott szerzett információk után fogja a koncessziók kérdését elintézni.

— Annyit mondhatok, hogy a miniszter urnak — amint azt már Kolozsváron kifejtette — meggyőződése, hogy a jelenlegi helyzet tarthatatlan. Hogy a miniszter ur, hogyan fog dönteni a koncessziók kérdésében, arról ma még korai volna beszélni. Az azonban tény, hogy

a jövőben csak azok juthatnak koncesszióhoz, akik főleg művészeti szempontból alkalmasak színház vezetésére.

Személyes meggyőződésem, hogy azok, akik eddig bebizonyították, hogy a fenti szempontból képesek színház vezetésére, az idén is kapnak koncessziót.

— Előterjesztést tettem a miniszter urnak a művészeti magániskolák és magántanulók működése tárgyában is. Rendezi az őhajtuk ezt a kérdést, mert nem maradhat fent tovább az a helyzet, hogy megfelelő művészi felkészültség nélkül való tanuló foglalkozhassanak növendékek kiképzésével. Előterjesztésem odairányul, hogy a kultuszminisztérium kebelében állítsák fel egy vizsgálóbizottság, amely előtt vizsgázni tartozik minden olyan színésziskolai tanár, akinek

nincs akadémiai kiképzése.

Ezzel elérjük, hogy csakis bizonyos képzettséghez kötött tanulók foglalkozhassanak művészképzéssel.

— Ugyancsak előterjesztést teszek a magániskolák tantervére vonatkozólag. Egységesíteni kell a tantervet, mert nem tartható fenn az a helyzet sem, hogy különböző tananyagot tanuló növendékek az állami tantervtől eltérően folytassák tanulmányaikat.

— Tanácskozásaim során szóba kerültek a Romániában rendezendő külföldi képzőiskolák kérdése is. Nem tűrhető, hogy hivatalos kalmárok, minden művészi érték nélkül tárgyakat szállítsanak be az országba, tisztán azzal a céllal, hogy itt üzleteket csinálhassanak.

Nem tűrhető tovább, hogy az itt élő művészek rovására értéktelen, gyári termékek, mint műtárgyak kerülhessenek forgalomba.

Elhalasztották a csempészéssel vádolt váradi kereskedők pörének tárgyalását

A védelem a tárgyalás megtartását kérte

Hónapok óta fekszenek a nagyváradi törvényszék előtt tekintélyes váradi kereskedők vámkihágási pörének irtai. Barna Jenő, Spitzer Béla, Szilágyi Ernő, Hollos Jenő, Balla Vilmos kereskedők és dr Vas Izsó ügyvéd ellen a vámtörvény 192. és 196. paragrafusába ütköző kihágás címén emelt vádat a királyi ügyész. Körülbelül egy hónappal ezelőtt készült tárgyalni az ügyet a törvényszék Manea tanácsa. Akkor azonban több vádlott távolléte miatt kénytelenek voltak a tárgyalást elhalasztani. Hétfőn délelőtt vették újból tárgyalás alá az ügyet. Az imént felsorolt vádlottak valamennyien megjelentek a főtárgyaláson, azonban Révész Sándor és Orosz György nevű vádlottak, s még néhány tanu most sem jelent meg.

De nem jelentek meg a legfontosabb tanuk: a szabolcai sziguranca és a vámkihatal emberei sem.

A megvádolt kereskedőket dr Zigre Miklós, dr Roxin Tódor, dr Andru Szever, dr Pelle János váradi ügyvédek és Toni Iliescu, a szenátus alelnöke, aki szintén ügyvéd, védtek. A vádat dr Nisztor Vazul királyi ügyész képviselte.

A tárgyalás megnyitása után dr Nisztor Vazul királyi ügyész

— Előterjesztésem során javasoltam a helyi művészeti ellenőrző bizottságok felállítását, amelyek véleményezni fogják a jövőben művészeti kiállítások rendezését.

— Határozott lépések történtek a magyar-román kultürközeledés megteremtésére is. A miniszter ur már eddig is több működési engedélyt adott néhány neves magyar művész számára. Csak a magyar színházgatóktól függ ma már, hogy ezek a művészek Románia területén fel léphessenek.

— Az engedélyek kiadásánál ügyeltünk arra, hogy kizárólag igazi művészek kaphassanak engedélyt, mert tekintettel kell lennünk az itt élő magyar művészekre, akiknek helyzete napról napra gondterhesebb. Ebben a kérdésben a méltányosság álláspontjára kell helyezkednünk és nagyon óhajtanánk volna, ha a magyar művészek itteni vendégszereplésével egyidejűleg megteremtődne a lehetősége annak, hogy neves román művészek Budapesten és más magyar városokban szerepelhessenek magyar közönség előtt. Véleményem szerint létesíteni kellene

egy közös szervezet, amely együttesen intézné a két nemzet közötti kultürkérdéseit és elősegítené a román kultúrtermékek magyar közönség elé és a magyar kultúrtermékek román közönség elé való jutását.

Egy ilyen terv határozottan a két ország kulturfejlesztését erősítené csak.

— Végül hivatalos koncert-rendezőirodák felállítását vettük tervbe, amelynek legfőbb célja az volna, hogy kellő bizalmat élvezvén a művészeti hatóságoknak és így a kultuskormányának is minden különösebb utánjárás nélkül megkapná a külföldi művészek fellépésére vonatkozó engedélyt.

arra tekintettel, hogy a távollévő vádlottak elővezetését és közzétételét eddig nem rendelték el, valamint a távollévő tanuk száma is igen nagy, — kérte a tárgyalás elnapolását.

A védők nevében azonban Andru Szevér kérte a tárgyalás megtartását.

Azért is ragaszkodik a tárgyalás megtartásához, mivel védeceik erkölcsi reputációja nem szenvedhet tovább haladékokat. Tekintettel, közismert kereskedők nem viselhetik hónapokon keresztül a vád bélyegét és a védelem még a látszatot is kerülni akarja annak, mint ha a tárgyalás elhalasztásával ki akarná tolni az ítélet terminusát.

Dr Zigre Miklós védő arra az esetre, ha a bíróság hozzájárulna a tárgyalás elhalasztásához, kéri a vizsgálat bevezetését, mert ez ügyben eddig csupán az ügyészség teljesített nyomozást s vizsgálóbíró nem, és így az ügy nincs is kellőképpen főtárgyalásra előkészítve.

Dr Andru Szevér, dr Pelle János, dr Roxin Tódor és Toni Iliescu védők felszólalása után a bíróság elrendelte a tárgyalás megtartását és a két távollévő vádlottra az ügy elkülönítését. Dr Pelle János és Andru Sze-

vér védenekik nevében, részben az elkülönítés, részben előterjesztéseik mellőzése miatt semmiségi panaszt jelentenek be.

Ezután dr Zigre Miklós, tekintettel arra, hogy

román bíróságok területén hites tolmácsok nincsennek alkalmazva, kéri a tárgyalás tartamára tolmács alkalmazását.

A bíróság tolmács alkalmazása céljából a tárgyalást tíz percre felfüggeszti.

A tárgyalás újból való megnyitása után a bíróság kimondotta, hogy elhalasztja a tárgyalást, elrendeli a meg nem jelent tanúk elővezetését és a szökésben levő Aron és Révész vádlottak körözését.

Dr Pelle János, arra hivatkozással, hogy Révész orvosi bizonyítvánnyal mentette ki távollmaradását, tehát nincs szökésben, kéri, hogy

a külügyminisztérium útján idézze meg a Magyarországon levő vádlottat. Ez annál könnyebben keresztülvihető, mert a két ország között igazságügyi egyezmény van.

Dr Zigre Miklós kéri a bíróságot, tudja meg, milyen egyezmény van a két ország között és azután gondoskodik a Mélyke-reken lakó Orosz György vádlott bíróság elé állításáról.

Dr Nisstor ügyész csatlakozik a védők előterjesztéséhez, mire az elnök kihirdeti a bíróság határozatát, amely szerint

az ügy főtárgyalását határozott idő kitűzése nélkül elhalasztja

és elrendeli a távollévő vádlottak diplomáciai úton való megidézését. Ezzel a tárgyalást berekesztették.

Egy Strindberg-dráma román előadása Váradon

Az ógörög tragédiában Ananké a neve; a modern drámaíró ezt a pathológia kötetre menő fraziológiájával helyettesítette. De a végső ok, amely az agy és idegrendszer betegséget motorikusán a halálig viszi. — Strindberg koncepciójában: az asszony.

A mizogün Strindberg egyik legcsodásabb írói megnyilatkozása: Az apa. Hőse a kapitány, akit a tudomány felsőbbrendű problémái érdekelnek, maga is közel áll az Übermensch-típushoz. Csak természetes hát, hogy nem érti meg felesége, akinek kicsinyes asszonyi lelke abba ova arra van berendezkedve, hogy az anyagot imádjá és a szellemet elárulja, sárba tiporja. Ebből a megnemértésből fejlődik ki a tragédia: az asszony örületbe kergeti a férjét.

Tabló: a kényszerzubbonyba bújtatott hős vádbeszéde a női nem ellen és — halál.

Egy bukaresti román társulat előadásában láttuk szombaton este a színházban Az apát. Manolescu nevét — aki a főhőst alakította — már megjegyeztük a múltkor egy Andrejev-dráma bemutatkozásakor. Pathológikus

alakok csodálatos ösztönű életrekeltője. Tökéletesen megérti Strindberg elgondolásának mikorokozmikus mélységét és játéka mindig a brutális valóságot érzékelteti velünk. Érezzük azt is, hogy művész, akinek klasszikus művészi hite van. Játékosára,

Alexandrescu kisasszony, a darab strindbergi koncepciójának különös párhuzamaképpen, nem ért fel az ő magasságáig, de így is nagyszerű volt. Manolescu asszony és a többi szereplők is véges-végig elsőrangú alakítást adtak.

Kolozsvári futball-csapat városi vendégszereplései

A pünkösdi ünnepek alatt Nagyvárad két vezető egylete a jónévű kolozsvári csapatot a KAC-ot látta vendégül, amely különösen tegnap alaposan rácsafolt hírnevére. Miúgy első nap csupa frissen és elevenen mozgó játékosok szép akciókkal és lendületes támadásokkal tették élvezetessé a meccset. Hétfőn a vendégcsapat teljesen összeroppan a Törekvés támadásainak súlya alatt. Az ugyanabban az összeállításban szereplő KAC hétfőn már sehogy sem bírta az iramot és emberei már a meccs elején annyira kifulladtak, hogy képtelenek voltak egységesebb akciókra.

Első nap a balszerencsével küzdő bajnokaspiráns NAC volt ellenfele a KAC-nak. Eredménytelen félidő után, amelynek 45 percen keresztül szünet nélkül a NAC volt állandóan a támadó, a második félidőben egészen meglepetésszerűen a KAC Raduch révén megszerezte a vezetést. A nem várt gól után a NAC a városi pályán szinte példanélküli pompás elanall harcol a kiegyenlítésért. Kinigli fejt ki erő-

teljes munkát és ragyogó játéknak meo is van az eredménye. Precizen passzolt labdáját Strök I. védhetetlenül a kapu jobbsarkába rugja. Kiegyenlítés után mindkét részről a győzelmet jelentő góllért, de a résen álló védelmi vonalokon meghiusul minden kísérlet. A mérkőzés ilyenformán 1:1 arányban eldőntetlen maradt.

Tegnap pünkösdi másodnapján az előző napi mérkőzés fáradalmait kímélve heverő KAC ugyanabban a felállításban a Törekvéssel került össze. A Törekvés lelkes, fürgé csatársora egészen könnyedén 4:0-ra verte a KAC-ot. Különösen a KAC halfsora okozható elsősorban a súlyos vereségért. A három half, mintha fogalmuk sem lenne a játékról, lögtak céltalanul ideoda a pályán. A vezető gólt Sólyom hátrvéd hibájából Csomag lövése eredményezi. A labda Sólyom lábáról pattant a hálóba. Ugyancsak öngól volt a Strök lövése is, amelyet szintén Sólyom továbbított saját kapujába. A második félidőben a KAC

is megpróbálkozik széníteni az eredményen, de támadásai fiaszóval végződnek. A harmadik gólt Strök pompás lövéssel szerzi meg. A negyedik gólt pedig Zsiga lövi a peches Szatmári kapus hálójába.

A két mérkőzést teljes pártatlansággal és abszolút hozzáértéssel dr Morár Teofil vezette le

Nagy választék melltartókban, haskőtőkben és csipőszortőkben.

Kézimunka, anyagok, Kongres, Cordova, Conova, penelope óriási mennyiségben raklaron.

Nordish-pamut 500 árnyalatban.

Jumpere-selyem, felselyem és pamut csodaszép színekben.

Gobelin, seiyem minden elképzelhető színben és árnyalatban.

Csipkék, himzések állandóan nagy raktár.

Festett gobelinek, festett és előhuzott Kelim-párnák.

Női divat-ujdonságok állandóan.

Selyemszalagok minden divatszínekben.

Rosenzweig Róza

Gyár: Str. Cosbuc (Szatmári-utca) 2.
Főlk: Boulev. Regele Ferdinand 2.

* Igyunk kizárólag Dreher, Haggemacher sört! Mindenütt kapható már!

KLEIN

női és férfi szalmakalapjai

utolérhetetlenek, olcsók és szépek.

Pünkösdi vásár alkalmával

mélyen leszállított árak.

Gyár:

Kommandáns-rét.

Uzlet:

Str. Iosif Vulcan 1.
(volt Nagy Sándor-utca)

Nyers selymek minden színben	169.—
Grenadinok minden színben	79—98-ig
Selyem marocain minden színben	198.—
Prima mosott sifon	39.—
Divat japán creppek	56.—
Francia divat batisztok	39 leitől
Lepedővászon 150 széles	89.—
1 méter mosó Crepon.. ..	38.—

Szövetek, selymek, vásznak, sifonok, bélésárak, szőnyegek, linoleumok a legolcsóbb árban

MISSIR

FII & Co. cégnél
szerezhetők be

A forradalmi álhírekről és a kormányválságról nyilatkozott az Estilapnak a szenátus elnöke

Az atmoszféra még nem egészen tisztult meg azoktól a forradalmi rémhírektől, amiket szövetségesekhez nem igen méltó buzgósággal terjeszt Belgrádnak a bánati probléma megoldása miatt agyarkodó sajtója — és már becsapott a másik jelentős belpolitikai szenzáció híre is: szombaton délután

Bukarestben a Lupta külföldi kiadásban jelentette.

hogyan Alexandru Constantinescu földművelésügyi miniszter és politikai államtitkára: Cipaiaru — beadták lemondásukat.

Váratlanul nem jött ez a hír, mert hiszen kormányválságról többé-kevésbé komoly formában hetek óta beszélnek. Ez alkalommal azonban Erdélyszerte hirtelen talált a hír, mert a Lupta igen plauzibilis tényről említett a lemondás okául.

Vintila Bratinu pénzügyminiszter állítólag nem akart négy millió lejt folyósítani a földművelésügyi miniszternek

egy és más beruházásra és ennek a rideg magatartásnak konzekvenciáit vonta volna le Constantinescu, akit a kormány legtekintélyesebb tagjának tartanak.

Később érkezett jelentések határozottan megcáfolták a hírt, de, hogy ez alkalommal tényleg volt valami alapja, azt kétségtelenül bizonyítja a tegnapi Váradon járt Tony Iliescunak, a szenátus alelnökének nyilatkozata, amelyet a Nagyvárad Estilap munkatársa előtt tett.

— Szó sincs róla — mondotta Iliescu alelnök —

egy némely ellentét valóban merült fel a pénzügyminiszter és Constantinescu miniszter között, a miatt a bizonyos négy millió lejt miatt.

azonban igen hamar elsimult minden félreértés. Legjobban bizonyítják ezt a következő tények: a Lupta különkiadása szombat délután jelentette Constantinescu lemondását. Ezzel szemben a földművelésügyi miniszter szombaton délután fél 7 óráról fél 10-ig elnökölt egy parlamenti bizottság ülésén, sőt előzőleg a kora délután részt vett a szenátus ülésén, ahol én is jelen voltam, de lemondásról szó sem esett.

A leghatározottabban megcáfolhatom azt a hírt is, hogy a kormány átadni készül a hatalmat. Bratinu pozíciója ma szilárdabb, mint valaha.

Megkérdezte az Estilap munkatársa Iliescu alelnököt: mit szól a romániai forradalomról szóló álhírhöz?

Iliescu így válaszolt:

— A tények minden szónál jobban bizonyítanak.

— Hát van itt forradalom? — kértem én önként. A kormány különben már közzétette a hivatalos cáfolatot.

— Kissé későn — jegyeztük meg.

— Jobb későn, mint soha — hangzott a válasz.

Fischer Ervin meghalt

Pünkösdi vasárnapján a váratlan gyász égi fájdalma szállott Nagyvárad társadalmára. Fischer Ervin zongoraművész, az ismert zenetanár férfikora delelőjén meghalt.

A város fejlődésnek indult zenéjében élénk szerepe volt hivatva Fischer Ervin. Zeneiskolája élén kiváló pedagógiai rendszerével a muzikális nevelés fontos faktorává lett Nagyváradon s nem egy jeles talentum szárnya bontakozott ki keze alatt. Amellett a hangversenydobogón mindig szívesen láttuk a billentyűk ihletett művészt, aki egy gazdag tehetség kifinomult fantáziáját s forró kedélyének melegségét ömlesztette ujjain át a zengő húrokba. Erdély és értékes művészegyniség volt, kész és biztos, lámpalázzal azonban, finom lelkének izgalomfeleslegét a koncertpódiumon soha nem tudta leküzdeni.

Fischer Ervint az erőteljes férfit néhány hét előtt súlyos gyomorbetegség támadta meg: A belegség szokatlan tünetei

Zilahy Irén, az illetlen pincsi, három kisdíák és Mandel ur

oooo

Irénkének kétségkívül igazat kell adnunk, s jó, hogy nem mi voltunk a bírák, mert istók uccse... de nem... nem... mi talán kegyelmesebbek lettünk volna, de ha véletlenül diákok ülnek a bírószekekben, na szegény Mandel Simon olyan szabályos halálítéletet még nem pipált a világ. Mert mit is csinált ez a bizonyos Mandel Simon? Ez a bizonyos Mandel Simon az ő minimum negyvenhármasszámú cugos cipőjével Zilahy Irén női — tessék megérteni — a kis primadonna női hecsületesében gázolt. Hallottak még ilyet?

Zilahy Irén szepegeve, sírva áll a lárásbíró előszobájában. Most suhan ki a tárgyalásról. Könyel forrón csordulnak türkizszin szeméből, melynek huncfut mosolya reményt és vágyakat olt ifjú fantáziákba és elrabolja husz éves férfi szívek juniusi éjszakáinak nyugalalmát. Irénke zokogva dől a falnak, mialatt odabent Atanaziu bíró előtt a tanúk vallanak.

A házimester. Mit tud a házimester. Mint tanu?

— Azt mondta Mandel ur, nézze csak meg, kik vannak Zilahy Irénnél, ilyenkor kapuzárás után. Ezt mondta Mandel ur, hogy férfiak vannak ott és nekem tudnom kellene, hogy ő ezt nem tűri a házában. De én rögtön mondtam, hogy kérem a művésznő nem olyan, a művésznőnél kilenc után nem szokott lenni senki, most is fiatal diák urak vannak, akik valamit ragasztanak odabent. Azért jöttek, hogy ragasszanak.

Aztán Bódi Mariska vall. Hogy milyen kedves, szolid nő Irénke. Egy házban lakik vele, isten ments róla rosszat feltételez, nagyon korrekt hölgy, vizgáz magára.

— Ebben a parlamenti ülés szakban — nyilatkozott tovább Iliescu — még öt törvényjavaslatot fog a parlament letárgyalni és pedig a bíróságok szervezéséről, a központi erdőhivatalról, az energiák kihasználásáról, a bányákról és a közoktatás át-szervezéséről.

— De hiszen maga sértette meg, voltaképpen Irénke.

— En? Azzal, hogy poionpenderitetem? No hallja ez igazán kedves. Mir válaszolhattam volna drágám? Hogy mer ő rólam: ilyen rágalmatokat terjeszt? Hogy én hozzám férfiak járnak? Micsoda dolog ez!

— De hiszen kiderült, hogy mégis csak voltak ott ifjú férfiak, még pedig egyszerűen nagy számban...

— Nem bánom igazságosnak kell lenni, mindent elmondok ahogy van. A kis kutyám illetlen volt és emiatt meg kellett csináltatnom az asztalt. Na már most drágám egy este eljött három kis diák észtelóm nem is annyira diák inkább mondhatnám ipariskolások, akik hozzám nagyon jók és az asztalosszalmából valók. Hogy ők megcsinálják a furnért, ami ieljött az asztalon, hát jó, szívesen, mit fizessek én ebből a kis gázsiból asztalosnak. A fiúk kedvesek voltak, ott dolgoztak az enyvvvel mivel, s Mandel, a háziur meggyanúsított. Megtudtam és másnap reggel felelősség-re vontam. Hát drágám a szemembe mond erre egy szemtelen sértést, jaj nem akarok ilyet ki se mondani. Persze rögtön lekentem neki két poiont és be-pereltem. Ilyet kérem, három kis diák... és ilyesmit rólam?

Mire a végére ért Irénke megint csak sirt. És várta izgatottan az ítéletet — mint ő mondja: az elégtételt. Az elégtételt azonban késik, mert a tárgyalást elhalasztották.

Rátkay Márton váradi vendégfellépései

Hosszas tárgyalások után sikerült a váradi színház igazgatóságának Budapest legkiválóbb táncos komikusát, a vérbeli operett színészt: Rátkai Mártont lekötni. Ugy volt, hogy Rátkai szombaton a Csárdáskirálynőben Bónit, vasárnap este Mágnás Miskában Miskát és hétfőn este Sztambul rózsájában Flóriánt fogja játszani. E három szerepében aratta legnagyobb sikereit a kiváló művész, ki most Aradon, Temesvárt és most Nagyváradon készült fellépni. Mind a három előadás, tekintettel a művész temesvári fellépéseinek prologálására távirati híradás szerint a jövő hétre marad.

Dr Bjelik Imre marad a váradi katolikus egyházmegye apostoli kormányzója

Azok a kombinációk, amelyek a nagyvárad latin szertartású római katolikus püspöki székhelyébe körüllegutóbb felmerültek és amelyekről a Nagyvárad Estilap is hírt adott, — Ghica Vladimir herceget a párisi Saint Stanislas kollégium káplánját jelölték meg leendő püspökként. Mikor ezt a teljesen magánjellegű és nem egyházi helyről vett értesülésünket közöljük előre bocsájtottuk fenntartásunkat, egyrészt mert a püspöki székhely betöltéséről a konkordátum megkötéséig nem lehet szó, másrészt pedig azért, mert Ghica herceg kinevezésének politikai akadályai is lehetnek.

Ezt az álláspontunkat igazol-

ják legújabb megbízható értesüléseink. Ezek szerint Róma a végleges konkordátum megkötéséig nem is gondol a status-quo megváltoztatására. Ha pedig az egyezmény Bukarest és Róma közt létrejön, akkor a Szent szék dr Bjelik Imrét apostoli kormányzó pozíciójában érintetlenül akarja tartani mert éppen dr Bjelik Imre az, aki képességeivel és szellemi adottságaival a legtapintatosabban tudja intézni az egyházmegye ügyeit. Az ő személyében összpontosul mind a főbb egyházi, mind pedig a politikai hatatom képviselőinek bizalma, tehát személyi változásnak szükségét sem látja. Roma locuta, causa finita.

Színház

100000

HETI MŰSOR:

Hétfő délután: Böregér, mérsékelt helyárakkal.

Kedd: Diadalmasszony, Tolnai Andor vendéglátásával B. bérlet 122. sz. rendes helyárakkal.

Szerda: Troubadour, opera repris, bérleten kívül.

Csütörtök: Marinka táncosnő, Tolnai Andor vendéglátásával, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Szombat délután: Hamburgi menyasszony, Tolnai Andor vendéglátásával, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Szombat este: Mintha álom volna, operett újdonság először, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Vasárnap délután: Vén bakancsos és fia a huszár, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Mintha álom volna, operett újdonság másodszor, bérleten kívül.

Hétfő délután: Hattyulovag, mérsékelt helyárakkal.

Hétfő este: Mintha álom volna, újdonság harmadszor, A bérlet 124. szám.

— Mintha álom volna. Szombaton este lesz a bemutatója Kulinyi és Barna László nagyszerű operettjének, mely gyönyörű zenéjével, romantikus szövegével fogva mindenütt nagy sikert aratott. A Hazudik a muzsikaszó szerzői ebben az operettjükben is arra törekedtek, hogy a közönség igényét úgy a melodikus zenével, mint a mulatságos szöveggel és a nagyszerű táncokakkal teljesen kielégítsék. Ezen új operettet az igazgatóság gyönyörű kiállításban hozza színre. A főszerepeit Kovács Kató, Zilahy, Borovszki, Misoga, Madas, Pogány, Galambos, Pattantyus és Vigh játsszák. A darabot Hetényi főrendező rendezi és Szatmári karnagy vezényli. A Mintha álom volna szombaton és vasárnap este bérleten kívül, hétfőn, kedden pedig bérletben lesz a színház műsorán.

— Tolnai Andor vendéglátéka. Három esti és egy délutáni előadás keretében lép fel a hét műsorán Tolnai Andor a nagyvárad közönsége előtt. Kedden este a Diadalmasszony operettjében játsza egyik legparádásabb szerepét, csütörtökön este a Marinka táncosnő bonviván szerepében lép fel pénteken este pedig a Szultánában játsza el egyik legkedvesebb szerepét. Meheined Ali pasát. Ebben a szerepben fog Budapesten is bemutatkozni Tolnai. Szombaton délután a Hamburgi menyasszonyban Csoltai Bálint szerepét játsza Tolnai. Kedden és csütörtökön bérletben, pénteken bérleten kívüli előadásban lép fel Tolnai, rendes helyárak mellett.

— Délutáni előadások. A héten három délutáni előadás lesz. Szombaton délután mérsékelt helyárak mellett Tolnai Andor vendéglátékaival a Hamburgi menyasszony kerül színre. Vasárnap délután a legszebb énekes népszínművek egyike a Vén bakancsos és fia kerül színre és hétfőn délután pedig a Hattyulovagnak lesz az első mérsékelt helyáru előadása. Ez alkalommal a herceg szerepét Pattantyus fogja játszani. A délutáni előadásokra is már most meg lehet váltani a jegyeket.

— Troubadour. Hosszabb pihenés után Verdi operái közül a legmelodikusabb és zenéileg talán a legértékesebb operák egyike a Troubadour lesz a színház műsorán. Az opera főszerepeit Baksay, Gavora, Tihanyi, Feleki, Márkus éneklék, a zenekart Várad karnagy vezényli. A Troubadour szerdán este bérleten kívül lesz a színház műsorán.

Kereskedelmi Irodai gyakorlattal bíró és számoló tisztviselőt keres azonnali belépésre a
Derby-cipőgyár r. t.

Ajánlatok a gyár központi irodájába Str. Avram Jancu (volt Kossuth-utca) 3. sz. alá intézendők.

Ertesítés.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy

kolozsvári sörgyárunk

a Nagyváradon Ghilányi-utca 5-7 sz. a. évtized óta fennálló Nagyvárad város és vidéke főlerakatát

és a Kristály műjéggyárat saját kezelésébe vette át.

Igyekezni fogunk cégünk elvéhez híven elsőrangú áruval, gyors és pontos kiszolgálással a f. vevőink megelégedését kiérdemelni. Szolgálatkész tisztelettel

CZELL FRIGYES és FIAI

Dr. Czell Vilmos csoport műjéggyár és sörraktár Oradea-Mare.

Valódi Amerikai gummi talpu

Tennis-cipők

megérkeztek

ARANYI

cipőüzlet

Piața Reg. Maria (Bémer-lér) 4.

Olcsó árak!

Fürdősapkák, fürdőkalapok és fürdőcipők

legújabb divatnak érkeztek a BARNÁ illatszertárba (Savoly) Bul. Reg. Ferdinand 2. (Bazárépület)

Kiárusítás!

Üzletátrendezés miatt minden elfogadható árrban kiárusítunk:

Csésze	—	—	8 Lejtől
Pohár	—	—	4 "
Vizeskanosó	—	—	10 "
Tányér	—	—	5 "

Bazáraru — Kosáraru — Kerti butor
Konyhafelszerelési cikkek — Zomán-
edény — Játékárú stb.

FARKAS Áruház

Sr. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 6. szám alatt.

* Feledi Sándor ingatlanértékesítő irodája Brătianu (Szaniszló) utca 1. szám alatt van.

MASITS, szücs

Str. Vlahuta (Szent János-utca) 2

Szőrmék nyári gondozását, molykár elleni megóvását

biztosítással vállalok

Alakításokat és javításokat nyári időben jutányos áron végzek

Miért mostohábbak a váradai köztisztviselők

Bizony rengeteg memorandumban fordultak már a nyomorral küzdő tisztviselők a kormányhoz, ahonnan azonban igéreten kívül vajmi keveset kaptak.

A legérdekesebb, hogy az ország egyes városaiban a tisztviselők illetményei lényegesen eltérőek mutatnak. Így például összehasonlítást téve a csernovici és a nagyváradai városi tisztviselők havi illetménye között, azt tapasztaljuk, hogy Csernovicban sokkal magasabb a városi tisztviselők fizetése, mint nálunk. Például egy XI-ik osztályban lévő csernovici tisztviselő törzsfizetése 900 lei havonként. Ezzel szemben Nagyváradon csupán 350 leit kap ugyanabba az osztályba sorozott hivatalnok. A XI-ik fizetési osztályban Csernovicban az összefizetés 3140 lei, Nagyváradon pedig 1920 lei, tehát a differencia 1220 lei. És így tovább. A VIII-ik fizetési osztályban Csernovicban összefizetés havonként 4460, Nagyváradon 2800 lei. Differencia 1660 lei. Egy városi tanácsosnak, aki tudvalevően a VI-ik fizetési osztályba tartozik Csernovicban 5720 lei havi fizetése van, Nagyváradon pedig 4110 lei. Tehát 1610 leiel több mint nálunk. A csernovici polgármester törzsfizetése 2600 lei, Nagyváradon 1550. Összefizetése Csernovicban 6560, nálunk 5135 lei, tehát 1425 leiel kevesebb.

A váradai tisztviselők körében most általános mozgalom indult meg, hogy az ország egész területén egyformán állapítsák meg a tisztviselők illetményeit és feliratban fordulnak a kormányhoz a január 1-től visszamenőleg mutatókülönbözöt kiutalásáért.

A kolozsvári tanács váradai vizitje

Kolozsvár város tanácsa dr. Carpinesau főjegyző Moga pénzügyi tanácsos, Augustin Maior mérnök egyetemi tanár, dr. Ciorlea főmérnök és Chorfa Teodor gépészmérnök a villamosművek tanulmányozására tegnap délután Nagyváradra érkeztek. Tegnap délután a város nevezetesebb középületeit tekintették meg a kolozsvári magisztrátus tagjai, ma délelőtti pedig dr. Bucico Koriolán polgármester, Kőszeghy József műszaki tanácsos és Benedek Aladár pénzügyi tanácsos kíséretében a városi villamosművek modern berendezését tanulmányozták és a tapasztaltak felett élénk elismerésüket nyilvánították Bazili Mihály igazgatónak.

A kolozsvári delegátusok ma délután visszatértek Kolozsvárra.

Bódis Ferenc

arany, ezüst és ékszerárú üzlete

Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 1.

Ezüstáru-gyártás

Sr. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1.

Hálók

ehédlők uriszobák, szalének!

Butorok

nagyváradban érkeztek

WALLERSTEIN FERENC UTODAI

DANIBERG és WALDNER

butoráruház. Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 19. szám

A váradireformátusok vallásos estélye

Nagy és előkelő közönség előtt magasnívójú estélyt rendeztek tegnap a kolozsvári teológiai legátusai javára a váradireformátus tanítónőképző nagyszertermében. A műsornak voltak kedves, finom művészi meglepetései.

Csorja Gyula lelkész megkapó erdélyi legendával nyitotta meg az estét, majd Farkas Béla énekelt. Meleg, minden regiszterben egyformán színesen erősen csengő baritonja nagyszerűen érvényesült Schuman Két gránátosában. Majd Rubinstein Die Fräe és Lavotta egy kis dalát adta elő szünni nem akaró tapsvihár közepette. Czeglédy Emmy stílusérzéke, előadása nagyszerű technikai készsége pompásan juttatta érvényre Mozart Pastoraleját. Emellett elsőrangú muzikalitással kísért. Csekme Ádám legátus, a teológus életből adott elő kis epizódokat szellemes modorban.

Elénk, rokonszenves meglepetést keltett Petrőczy Alice szereplése. A sugárzó szépségű urilány mély intelligenciával szavalt a Kiss József Simon Juditját. Előadásának bája és egyéniségének lebilincselő, drámai ereje elragadó határu volt. A közönség mély benyomást tett a dilettantizmuson jóval tulemelkedő fiatal tehetség szereplése. Az estélynek általában nagy sikere volt.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK	56850
LONDON	2452
PÁRIS	28 0
BUKAREST	2420
BUDAPEST	00061
BÉCS	0008010
BERLIN	10 000136
PRAGA	1660
MILANO	2470

NAGYVÁRADI ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	415
DOLLÁR	231
SVÁJCI FRANK	4085
OSZTRÁK KORONA	308
CSEH KORONA	678
FRANCIA FRANK	1220
FONT STERLING	1000

A bihari ásatások

A nagyvárad-i régészeti egyesület múzeumában tegnap délután hat órakor Roska Márton, a neves tudós előadást tartott a bihari ásatásokról. Az előadást Karácsonyi János püspök megnyitó beszéde vette be. Roska Márton hosszabb előadás keretében ismertette az ásatások eddigi eredményeit, rámutatott az ásatásokkal kapcsolatos történelmi adatokra, majd a régészeti felvételeket mutatott be. Az előadás mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét.

A bihari ásatásokhoz pertélt régészeti képességűek belépésére kerestetik. JAS-PA SÁGE.

Tűz a bukaresti pénzügyminisztériumban

Elégett a dohányjüvedék egész irattára

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Vasárnap, a kora esti órákban újabb tűzvész híre hozta izgalomba Bukarest lakosságát. A tűz a pénzügyminisztérium Calea Victoriei levő palotájában ütött ki. Az épület tetején lángnyelvek csapkodtak és a főváros egész tűzoltósága kivonult a tűz lokalizálására.

Nagy tömeg lepte el az épület előtti teret és a szomszédos utcákat, úgy hogy a rendet a kivonult katonaságnak és rendőrségnek kellett fenntartania. A tűznél megjelent Nicoleanu tábornok, rendőrprefektus és személyesen adta ki utasításait a rend fenntartására. A tűz az épület harmadik emeletén lévő

dohányjüvedéki igazgatóság helyiségében keletkezett

és pár pillanat alatt elhamvasztotta az igazgatóság helyiségében keletkezett és pár pillanat alatt elhamvasztotta az igazgatóság egész irattárát.

A tűzoltók munkája arra irányult, hogy az épület többi részét és a tetőzetet megmentse. Ez hosszas igyekezet után részben sikerült is. A tüzet elfojtották és csupán az épület kupolájának nagyobb része lett még a lángok martaléka.

Az azonnal megejtett helyszíni vizsgálat megállapította, hogy a tűz rövidzárlatból keletkezett. A kár igen nagy, de az elhamvasztott iratok miatt súlyos zavarok lesznek.

Főbe lőtte magát egy postatiszt, mert ártatlanul meggyanúsították

Budapesti tudósítónk jelenti. Boncz György a hatvani vasútállomás postahivatalának vezetője főbe lőtte magát. Öngyilkossága előtt levelet írt a posta igazgatóságának, amelyben megokolta az öngyilkosságot. Teljesen ártatlan vagyok — írta — a legutóbbi egymilliárdos postálopás körülményeiben és nem

birom elviselni a gyanunak még az árnyékát sem. A vizsgálatot vezető postagazdát kijelentette, hogy a nyomozásnál még a gyanu árnyéka sem merült fel Boncz ellen. Sem a postát, sem az öngyilkos postafőnököt nem terheli felelősség a nagyarányú lopásért.

Az iskolai javaslat a szenátus előtt

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A kamara tegnapi ülésén napirend előtt Mircea Frigatör képviselő bejelentette, hogy az ilfor megyei Kirnoge község lakosai Oltenicában fenyegető tiltakozó gyűlést tartottak a kisajátítási visszaélések miatt.

Bocu Sever a választói listák kiegészítését követeli.

Marzescu igazságügyminiszter indítványára a kamara ki-mondja éjjeli ülés megtartását. Madgearu az elnök intervencióját kéri, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter a külföldi kölcsön és a lei esése ügyében elterjesztett interpellációjára válaszoljon.

Ezután áttértek a napirenden levő, a bíróságok újjászervezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Jonuliberál is képviselő a törvényjavaslat mellett szólal fel. Munteanu nemzeti párti kifogásolja a javaslatot.

Antonescu Emanuel a javaslatot támadja. Beszédét az éjjeli ülésen folytatja.

A szenátus ülésén folytatják az iskolareform vitáit.

Cristea Miron metropolita hosszabb beszédben fejtegeti, hogy a felekezeti iskolákról nyilatkozatot tettek Erdélyben a románságnak.

Hosszu püspök sajnálja a magyar időkől maradt felekezeti iskolák elvételét.

Hasnos a javaslat mellett szólal fel.

Schullerus szász szenátor

részletesen bírálja a javaslatot. Kijelenti, hogy ez a javaslat a legnagyobb mértékben kihívja a kisebbségek izgalma, főleg az idegen nyelvű felekezeti iskolák kérdésénél. A javaslatban csak az a kielégítő, hogy az iskolákban felekezeti lelkészek adják elő a hittant. Kifogásolja, hogy a kisebbségi nyelvű iskolák felállítását a miniszter diszkredicionális joga és nem törvényhozáson alapszik.

Feloldották a zár alól a Bódis-féle ékszerüzletet

Két héttel előbb kinos megütközést keltett Nagyvárad kereskedőinek körében, hogy a Bazár épületében levő Bódis-féle órák üzletét — felsőbb rendeletre hivatkozással — rendőri asszisztencia mellett lepecsételtek.

Mint ismeretes a Bódis tulajdonát képező helyiséget elkecseregetett harc indult meg a régi, illetően a jelenlegi tulajdonos és Bucurenciu Nicoleu között, aki mint rokkant tiszt trafik és jegyiroda céljaira kérte az üzlethelyiség kiutalását. A hónapokon keresztül folyt bírói eljárás során — amely különben Bucurenciunak ítélt a helyiséget — a helyiséget már nem egyszer vették karhatalommal igénybe, de a birtokon belül levő bérlo, ragaszkodott a várossal, mint

Súlyos baleset a pályaudvaron

Megrendítő vasuti baleset történt vasárnap este 11 órakor a nagyvárad-i pályaudvaron. Hirsztu Imre napszámos a pályatesten igyekezett keresztül a Farkas-telepen lévő lakása felé. A sötétben botorkáló hajlott-korú ember nem vette észre a feléje közeledő mozdonyt. A masina elkapta és kerekai felholtra gázolták a szerencsétlen napszámost. Véres fejvel, összezsúrt tagokkal szedték ki a kerekék alól Hirsztu Imrét, akit a mentők a kórházba szállítottak.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a súlyos természetű balesetért a mozdonyvezető és a személyzetet nem terheli felelősség.

Hirsztu Imrét, aki tegnap egy percre sem nyerte vissza eszméletét, az éj folyamán megoperálták és orvosi vélemény szerint még van remény felépülésére.

Elloptak egy sikkasztó pesti bankárt

— Budapesti tudósítónk távirata —

Róth Armin és Kormos Géza budapesti bankárok annakidején több milliárd elsikkasztása után megszöktek. Hosszu ideig eredménytelenül nyomoztak a hatóságok hollétük után. Ma az ügyben váratlan fordulat állott be. Friedrichshafenből érkező távirat szerint az ottani rendőrség Róth Armint elfogta és intézkedést kér elszállítására. A szélhámos bankárokat egész Európa rendőrsége körözte.

* Osvát mai konferansza elé a legfeszültebb várakozással tekint Nagyvárad közönsége. Nem hosszú, de mélységesen tartalmas és változatos műsora igazolni fogja azokat, akik hangosan tették hitvallást Osváth mellett és híressé fogja tenni azokat, akik még nem ismerik. A kik Osváth mai konferanszáat meghallgatják — azok ott lesznek a holnapin is. Kezdeté mind két napon fél 10-kor.

Idegenforgalom Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra:

Park szállóba: dr. Hoffer Ferenc miniszteri tanácsos Budapest, Fleischer Antal igazgató Budapest, Südfeld Oszkár titkár Budapest, Rónai László és neje kereskedő Arad, Neuhausz David utazó Kolozsvár, Hasselbeck Emil utazó Debrecen, Kellner Antal cégjegyző Kolozsvár, Somlyó Árpád igazgató Budapest, Klein Sándor fakereskedő Vác.

Rimanóczy szállóba: Wittman Henrik kereskedő Bécs, Borker József kereskedő Bécs, Louis Schuber hivatalnok Budapest, Wallentin Mór kereskedő Bécs.

Metropol szállóba: Jezkovits Jenő kereskedő Tót-Komlós, Löwinger Jenő kereskedő Budapest.

Palace szállóba: Ornstein Miksa kereskedő Székesfehérvár, Sas Adolf utazó Budapest, dr. Fleischmann Hugó kereskedő Bécs, Kassay Farkas Jolán háztartás Budapest.

GYERMEK-KOCSI
Szöke Miklós gyermekkocsi üzemeiben
Str. Vlahuta (Szt. János-utca) 22.
a legszebbek és legolcsóbbak

Fényképező gépek
használt jó állapotban
nagy választékban
olcsón kaphatók.

1
STERNBERG
Kishídő. Telefon: 13-45

Aszódi

8-féle zamatu pörkölt kávéi

izre utánozhatatlanok. Málnaszörp jégbe hűtött sör és szódavíz, lip-tói túró, vaj, sajt. — Ásványvizek, legjobb fűszerárak, csokoládé, bonbonok kizárólag

Avram Iancu-utca (Sas-palota)
olcsó árakban.

Gyapjuipar R. T.

Bulev. Reg. Ferdinand 13.
Telefon 16-63. Távirat: FOMAL

Gyári árak!

Harisnyák Tricoldrak

APROHIRDETESEK

Minden szó 3 lel, vastag betűkkel 6 lel.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lel.

LAKÁS

KÉT fiatalember július 1-re bútorozott szobát keres, lehetőleg a központban. Címeket a „Nagyvárad” kiadóhivatalába kérnek.

ALKALMAZÁS

INTELLIGENTE deutsche Lehrerin sucht Stelle zu grossen Kindern auch mütterlos. Arslinerkloster von 12—1 h. 842

TANULÓ fizetéssel felvétetik. Üzlet szombaton zárva. Értekezni Wallerstein bórkereskedőnél. 819

FŐZÉSBEN, házvezetésben jártas gazdasszonyt azonnali belépésre keresek Schwarz (Biharfélegyháza) Filleg-ház. 830

FOGTECHNIKUS tanuló azonnali felvétetik. Cím a Hegedüs hírlapirodában. 825

SZOPTATÓS dajkát felvesz dr. Bock szemorvos, Strada Rimanóczy-u. 8. 845

MAGYAR v. német leányt keresek azonnalra 4 éves kislányomhoz. Kohn, Pamonia III. em. 846

ÜGYES fiatalabb szakácsnő magas fizetéssel felvétetik. Ujvári, Strada Teatrulni (Szinház-utca) 4. 843

LABORATORIUMBA praktikáns nő felvétetik Vesta vegyigár, Össitér. 841

ADÁS-VÉTEL

EGY kontrafékes, alig használt kerékpár elutazás miatt eladó. Rador, Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6.

Magánházak,

beköltözhető lakásokkal város különböző részein jutányos feltételek mellett

Weinberger G. lányi — Kommen-dus-ról 1.

BÖRFEDELÜ kocsi, olajos tengely-lyel, gummi kerekekkel eladó. Strada Alexandri (Teleki-utca) 53. 829

GYERMEKKOCSI fehér, jókarban lévő és egy kijátszott hegedű eladó. „Salon” fényképészeti műteremben, Saspassage. 844

EGY jókarban lévő esztergapad megvételre kerestetik. Cím a Hegedüs hírlapirodába kér. 840

1 vagy 2-es vas kasszát, jókarban lévő keresek. Cím a hírlapirodába. 848

EGY kontrafékes kerékpár eladó. Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. Rador.

PERZSASZÖNYEG szövéshez ügyes csomózó leányokat veszek fel. Strada Vlahuta (Szent János-utca) 64. Székely. 823

EGY nagy kétajtós igen jókarban lévő használt légszékény eladó. Strada Alexandri (Teleki-utca) 16. Goldberger bádogosnál. 849

Sonnenfeld Adolf részv. társ.

KÜLÖNFÉLÉK

GÉPAJOUROZÁST olcsón és jól készít Erbsteinné, Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 28, vagy Sztaroveszky-utca 11. szám. 126

Irodahelyiségek

Mihai Viteazul (Nagy-plac-tér) 2. szám alatt építendő házban kiadók. Értekezni Wechsler Adolf és Társa cégnél.

**Régiségek
Porcellánok
Üvegek**

seholsem vásárolhatók olcsóbban, mint az

Antiquárium-ban
Bulv. Regele Ferdinand 22.

Vásárolunk mindenféle régiséget.

ELADÓ

4 szobás magánház elköltözés miatt 400.000. 1 üzlet azonnal átadó a Strada Alexandri (Teleki-utcán) olcsóért. — Értekezni:

TOMANÉNÁL

Nilgesztelep, 3—6-ig Szent László (Körös) utca :1. sz.

Perzsa szőnyegek

javítását, tisztítását és megóvását olcsón vállalom.

BALLA Szalárdi-u. 9.

földes

**HIRDETÉSRAJZOKAT CSAK
SONNENFELDNÉL**
TELEFON 12-69, 744.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény
ételszírt,
mert tiszta, egészsé-
ges és szapora

Kosorul előállítva, szigorúan az orthodox izr. rituelek szerint
Fuchs Benjámín nagyvárad orth. főrabbi ur felügyelete alatt
Készíti a Fabrica Phoenix
S. a. R. Bucuresti.

Oradea-mare képviselet:
FISCHER EMIL Parcul Stefan cel mare 11. — Telefon 692

* KELLERMAN két új könyve: „Ingeborg” és „Schwendekele” meg van Hegedüs Kölcsonkönyvtárban.

Új üzlet!

Festék, olaj és vegyi termékek engros és detail raktára

Schwarz & Friedman

Baros-utca 7.

Legolcsóbb és legpontosabb kiszolgálás.

**Olcsó
könyvvásár**

A Hegedüs Hírlapiroda

minthogy csupán a kölcsön könyvtárt tartja fenn, ellenben a könyvkereskedést megszünteti

a raktáron levő könyveket olcsón kiárulja.

Mindenki vehet könyvet

4 Leitől 50 Leig

a legjobb regények kaphatók.

A könyvek természetesen teljesen újak